

KLIIMAMINISTEERIUM

Riigikogu Kantslei
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 16.06.2026

Meie 01.07.2026 nr 19-11/26/2429-2

Rail Balticu projekti ajakava ja rahastamisega seotud
küsimustest

Austatud Anastassia Kovalenko-Kõlvart

Täname Teid pöördumise ning esitatud küsimuste eest. Rail Baltica projekti erinevaid aspekte, muuhulgas Teie pöördumises esitatud küsimusi, on viimase aasta jooksul Riigikogu suures saalis, majanduskomisjonis ning riigieelarve kontrolli ja korruptsioonivastase erikomisjoni istungitel arutatud korduvalt ning Kliimaministeerium on andnud omapoolsed seisukohad. Seda nii Andris Kulbergi kui ka Matiss Paegle osalusel.

Vastame alljärgnevalt Teie poolt kirjalikult esitatud küsimustele veelkord kokkuvõtvalt.

1. ja 6. küsimus puudutavad Rail Baltica uue ajakava riskistsenaariume, projekti lõpetamiseks vajalikke vahendeid ning ELi rahastuse ja Eesti riigieelarvega seotud riske.

Rail Baltica on kolme Balti riigi ning Poola ühine projekt, mille edukas elluviimine sõltub iga riigi panusest. Ei ole saladus, et Rail Baltica elluviimine on Lätis seni edenenud aeglasemalt kui Eestis ja Leedus. Selles küsimuses on suhelnud nii Eesti ja Läti taristu- kui ka peaministrid. Läti uus valitsus on lubanud Rail Baltica ajakava ja rahastuse seisu põhjalikult üle vaadata ning oma edasistes otsustes lähtume Läti valitsuse ametlikust infost kui see tuleb.

Eesti osas saame jätkuvalt kinnitada, et ehitustegevus ja projektidele seni eraldatud vahendid (näiteks käesoleval aastal 435 mln eurot ja järgmisel aastal 495 mln eurot) tagavad tähtajast kinni pidamise. Ühtlasi ei ole Vabariigi Valitsus muutnud Rail Baltica Eesti lõigu 2030. aastaks valmimise eesmärki või seadnud ministeeriumile uue ajakava väljatöötamise ülesannet. Rail Baltica eesmärk on luua kiire, keskkonnahoidlik ja Euroopa raudteevõrguga ühendatud põhjalõunasuunaline raudteeühendus läbi Baltikumi. Projekti elluviimine tugevdab meie rahvusvahelist ühendatust, majanduskeskkonda ja varustuskindlust ning on osa Euroopa Liidu ühisest transpordivõrgust. Seetõttu on projekti võimalikult kiire realiseerimine Eesti huvides.

Sarnaselt senisele praktikale, ajakohastatakse projekti ajakava, maksumust ja rahastusvajadust jooksvalt vastavalt vajadusel koostöös teiste Balti riikide ning Euroopa Komisjoni ning Rail Baltic Estonia OÜ, RB Rail AS-i ja Euroopa rahastamist koordineeriva rakendusameti CINEA-ga (Euroopa kliima, taristu ja keskkonna rakendusamet). Projekti rahastus kajastub vastavalt iga-aastaselt riigieelarves ning riigi eelarvestrateegias. Rail Baltica riskistsenaariume, sh ajakava,

maksumuse ja rahastusega seotud riske ning lahendusi ajakohastatakse kaasnevalt projekti tavapärase riskijuhtimise käigus.

2. Küsimus puudutab seda, kas Rail Balticu rajamise alusdokumente, sh 2017. a sõlmitud riikidevahelist lepingut, on kavas muuta.

Projekti elluviimisel lähtume Euroopa Liidu tasandi õigusraamistikust, eelkõige 2024.a juunis muudetud üleeuroopalise transpordivõrgu arendamise määrusest ning Euroopa Komisjoni 9. juuli 2025 rakendusotsusest (EL) 2025/1332. Rail Baltica rajamise alusdokumentide ega 2017. a sõlmitud riikidevahelise lepingu muutmise eesmärki ministeeriumil ei ole.

3. Küsimus puudutab seda, kuidas võimalik tähtaegade edasilükkamine mõjutaks Euroopa Liidult saadavat rahastust.

Euroopa Liidu rahastuse kasutamisel lähtutakse juba sõlmitud rahastuslepingutest, nende tähtaegadest ja tingimustest. Võimalikke rahastusriskide mõjusid hinnatakse jooksvalt projekti juhtimise, rakendamise ja aruandluse käigus, kuid hetkel ei ole suuri riske tuvastatud. Euroopa Liidu uue eelarveperioodi rahastuspõhimõtete ja -tingimuste osas seadusandlik otsustusprotsess ei ole veel lõppenud, kuid hetkel õigusaktide eelnõude pinnalt ei ole ka võimaliku tähtaja pikenemise puhul ette näha Euroopa Liidu poolsete rahastuse tingimuste muutust.

4. Küsimus puudutab seda, millised sanktsioonid võivad Eestit ohustada, kui Rail Baltica tähtajaks ei valmi.

Käesoleva seisuga ei ole sellist riski Eesti puhul ette näha. Euroopa Liidu rahastuse kasutamine toimub kehtivate rahastuslepingute tingimuste alusel. Euroopa Liidu õiguse ülevõtmise ja rakendamise üle liikmesriikides teostab järelevalvet Euroopa Komisjon, kellel on vajadusel sanktsioonide rakendamise või mitterakendamise valikute osas kaalutusõigus, sh Euroopa kohtumenetluse raames ettepanekute tegemisel. Meetmete rakendamisel lähtutakse siiski riigi, mitte projekti tegevustest või tegemata jätmistest.

5. Küsimus puudutab seda, kas Eesti võib vastutada teiste riikide võimaliku viivituse eest juhul, kui Eesti lõik valmib tähtajaliselt.

Kliimaministeeriumile ei ole teada kaasuseid, kus ühe liikmesriigi süüalise tegevuse või tegevusetuse eest kannaks vastutust teine liikmesriik. Meile ei ole teada ka selget õiguslikku alust, mille järgi Eesti peaks enda siseriikliku trassi tähtajalisel valmimisel kandma solidaarset varalist vastutust teiste riikide viivituse eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Sander Salmu
liikuvuse asekancler

Koopia: info@rbe.ee

Andres Lindemann, 5844 6406
andres.lindemann@kliimaministeerium.ee